

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 22.01.1965, sp. zn. 5 Tz 42/64, ECLI:CZ:NS:1965:5.TZ.42.1964.1

Číslo: 15/1965

Právní věta: Při hodnocení recidivy z hlediska možnosti nápravy pachatele trestného činu je třeba přihlížet k povaze předchozí trestné činnosti, k odstupu doby od posledního potrestání, k celkovému způsobu života pachatele a k pohnutce jeho dalšího trestného činu, zejména z toho hlediska, zda spáchání dalšího trestného činu nebylo ovlivněno týmiž pohnutkami jako spáchání předchozích trestných činů.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 22.01.1965

Spisová značka: 5 Tz 42/64

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 1-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pohnutky, Recidiva

Předpisy: 140/1961 Sb. § 34

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 15/1965 sb. rozh.

Při hodnocení recidivy z hlediska možnosti nápravy pachatele trestného činu je třeba přihlížet k povaze předchozí trestné činnosti, k odstupu doby od posledního potrestání, k celkovému způsobu života pachatele a k pohnutce jeho dalšího trestného činu, zejména z toho hlediska, zda spáchání dalšího trestného činu nebylo ovlivněno týmiž pohnutkami jako spáchání předchozích trestných činů.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 22. 1. 1965 – [5 Tz 42/64](#)).

Rozsudkem okresního soudu v Pardubicích ze dne 26. 6. 1964 sp. zn. 3 T 109/64 byl obviněný F. C. uznán vinným trestným činem výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. a trestným činem hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198 písm. b) tr. zák. a odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání deseti měsíců nepodmíněně.

Ke stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud tento rozsudek ve výroku o trestu zrušil a okresnímu soudu v Pardubicích přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Pardubicích ze dne 26. 6. 1964 sp. zn. 3 T 109/64 byl obviněný F. C. uznán vinným trestným činem výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. a trestným činem hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198 písm. b) tr. zák. a odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců nepodmíněně.

Podle rozsudku se obviněný dopustil uvedených trestných činů tím, že dne 1. 5. 1964 v nádražní restauraci v Pardubicích po svém propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v silně podnapilém stavu napadal přítomné zaměstnance ČSD pro jejich účast na prvomájovém průvodu, vyhrožoval jim, vyjadřoval se hanlivě o socialismu a pronášel hrubé neslušné a urážející výroky a v tomto jednání pokračoval přesto, že byl přítomnými osobami napomínán a jeho chování odsuzováno.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, které mu předcházelo a shledal, že zákon byl porušen.

Na podkladě výsledků řízení, které bylo provedeno ve shodě s ustanovením zákona, učinil okresní soud správné skutkové i právní závěry o vině obviněného. Okresní soud z těchto druhů trestu, jak jsou uvedeny v ustanovení § 202 odst. 1 tr. zák. správně volil trest odnětí svobody, jako trest, jímž lze u obviněného dosáhnout cílů sledovaných zákonem. Pochybil však, při stanovení výměry tohoto trestu. Podle § 31 odst. 1 tr. zák. musí soud při stanovení výměry trestu přihlížet k stupni nebezpečnosti trestného činu pro společnost, k poměrům pachatele a k možnosti jeho nápravy. Předpokladem uložení spravedlivého trestu je především správné zhodnocení stupně nebezpečnosti trestného činu pro společnost, který je významně ovlivňován osobou pachatele. Jednou z nejdůležitějších přitěžujících okolností zvyšující nebezpečnost trestného činu pro společnost se zřetelem k osobě pachatele je recidiva, to jest okolnost, že pachatel trestného činu byl již dříve pro trestný čin odsouzen. Při hodnocení recidivy z hlediska možnosti nápravy pachatele trestného činu je třeba přihlížet k povaze předchozí trestné činnosti, odstupu doby od posledního potrestání, k celkovému způsobu života pachatele a k pohnutce jeho dalšího trestného činu, zejména z toho hlediska, zda spáchání dalšího trestného činu nebylo ovlivněno týmiž pohnutkami, jako spáchání předchozích trestných činů.

Z výsledků řízení vyplývá, že obviněný F. C. požívá nadměrně alkoholické nápoje a v podnapilosti se pak dopouští trestných činů. V době od roku 1948 byl již pětkrát trestán, s výjimkou prvního odsouzení nepodmíněnými tresty odnětí svobody, a to pro trestné činy zpronevěry, pobuřování proti republice, opilství a naposled v roce 1963 pro trestný čin příživnictví. Tehdy totiž měl v zaměstnání špatnou pracovní morálku a proto s ním byl rozvázán pracovní poměr. Od té doby nikde nepracoval, neměl stálé bydliště, potuloval se po různých místech a živil se tak, že lákal peníze od svých příbuzných a konzumoval zbytky jídel v automatech. Byl proto odsouzen pro trestný čin příživnictví k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 6 měsíců. Ihned po odpykání tohoto trestu se uvedl do podnapilého stavu a dopustil se trestných činů, pro které byl odsouzen napadeným rozsudkem.

Uvedené skutečnosti svědčí o tom, že obviněný má záporný poměr k řádné a poctivé práci i ke společnosti a sklon k nadměrnému požívání alkoholických nápojů a k páchaní trestných činů. Okolnost, že obviněný se v souzeném případě znovu dopustil trestných činů ihned po odpykání trestu odnětí svobody, sama o sobě vyvrací názor okresního soudu, že výkon naposled mu uloženého trestu zapůsobil na obviněného dosti kladně. U tohoto obviněného je proto třeba důraznějšího trestního postihu uložení trestu odnětí svobody v horní polovině zákonné trestní sazby. Nutnost takového postihu je odůvodněna stupněm nebezpečnosti spáchaných trestných činů pro společnost, daným především recidivou obviněného a ztíženou možností jeho nápravy, a tím i účelem trestu, který v daném případě musí sledovat zejména ochranu společnosti a občanů před trestnými činy a jejich pachateli.

Jestliže okresní soud uložil obviněnému jako recidivistovi trest odnětí svobody v dolní polovině

trestní sazby, ačkoliv stupni nebezpečnosti trestných činů i ostatním hlediskům rozhodným pro výměru trestu by v tomto případě odpovídal trest uložený v horní polovině sazby, porušil okresní soud zákon v ustanovení § 31 odst. 1 a § 23 odst. 1 tr. zák.